

til disse Overstridelser vilde frasælde Rigsretsaction (Hør!); tværtimod ikke en eneste Stemme har reist sig imod den Anskuelse, at man under ingen Omstændigheder maatte undlade at gjøre det til Gjenstand for den alvorligste Overveielse, hvorvidt man skulde gjøre Thingets Ret gjældende i saa Henseende; men Sagen var den, at det gjennem Finantsudvalget var blevet Forlagsstillerne bekendt, at Ministeriet med det Allerførste vilde forelægge en Tillægsbevilling for indværende Finantsaar, for 1854—55, og derved vilde Sagen komme frem paa den naturligeste og rigtigste Maade. Jeg havde ventet, at denne Tillægsbevilling allerede nu var fremkommen; men der kan vist ikke være Tvivl om, at den meget snart vil blive forelagt Folkethinget. Dette altsaa med Hensyn til, at det er undladt at omtale Overstridelserne.

Hvad nu angaaer Forordningen af 26de Juli, kan jeg i flere Henseender være enig med den ærede Rigsdagsmand, der satte sig. Ogsaa jeg maa anerkende, at den nærværende Stilling er væsentlig forskjellig fra hvad den var dengang, han indbragte sit Forslag. Den ærede Rigsdagsmand fremsatte flere Grunde, flere Formaal for at indbringe en Action foruden Hovedformaalet. Hovedformaalet er, at drage de Vedkommende til Ansvar for det efter vor Formening begaaede Grundlovsbrud. (Hør!) det er det nærmeste simple Hovedformaal. Ligesom den, der er sat til at vaage over, at Lovene skulle efterleves, maa stræbe efter, at en Overtrædelse af disse bliver afværget, maa stræbe efter at holde Lovene i Hævd, saaledes maa Folkethinget have sin alvorligste Opmærksomhed henvendt paa, naar der skeer Noget, som det maa antage for at indeholde et Brud paa Grundloven, da at undersøge, hvorvidt det kan undlade at drage Vedkommende til Ansvar derfor eller ikke. En upaaagtet Grundlovs-overtrædelse kan meget let drage andre efter sig. — „Ja, men de ere jo dømt“, sagde den ærede Rigsdagsmand, der satte sig; „det afgaaede Ministerium er jo dømt af Folket, og Kongen har stadfæstet Dommen.“ — Nei, for den Handling, som vi ville drage det til Ansvar for, er det ikke blevet dømt. De afgaaede Ministre have nem-

lig lagt en Byrde paa deres Efterfølgeres Skuldre ved Forordningen af 26de Juli, hvilken disse ikke have kunnet undrage sig, og ved Overtagelsen af denne Byrde ere de afgaaede Ministre snarere selvfundne end dømsældte. Altsaa, naar man betragter Sagen i og for sig og seer bort fra alt Andet, kan der idetmindste for mig aldeles ikke være nogen Indsigelse mod at anvende den foreslaaede Action. Jeg for mit Vedkommende kan ikke, naar jeg er overbevist om, at Noget er ulovligt, tage Hensyn til, at Andre have en modsat Anskuelse, at Andre reise Tvivl. Den Tvivl, jeg kunde have i denne Sag, angaaer ikke Spørgsmaalet, om det afgaaede Ministeriums Handlemåde har været lovlig eller ei; men min Tvivl angaaer vor politiske Udvikling, om denne er kommen saavidt, at man i en politisk Sag som denne kan vente, at Retfærdigheden vil faae sin Gænge ogsaa i en Sag af en saadan ganske ny Art. Det er kun i den Henseende, at jeg har nogen Betænkelighed. Til dem, som mene, at der i og for sig ikke er noget Lovstridigt i selve Forordningen, hører jeg visseelig ikke.

Den ærede Rigsdagsmand, der sidst satte sig, yttrede, at selv om der kom en Dom om denne Forordnings Ulovlighed, vilde den dog vedblive at være lovlig for Hertugdømmerne. Det kan jeg ikke anerkende. Der er ikke her Tale om en Lov, der saaledes kan stilles ad i Partier; det er en Lov, der er givet for Monarchiet; hvis den altsaa anerkendes for ulovlig for en stor Deel af Monarchiet, styrter det Hele sammen, fordi det er en Lov for hele Monarchiet, og ikke en Lov, der er deelt i to Dele; hvis man tager den ene Deel bort, falder den anden. Naar Ministrene blive dømt paa Grund af Forordningens Ulovlighed i sin Heelhed, kan den ikke gjælde for hele Monarchiet; men, kan den ikke gjælde for hele Monarchiet, kan den heller ikke gjælde for en enkelt Deel deraf; thi den vil kun være en Forordning for det hele Monarchie. Der indeholdtes ogsaa en Anerkjendelse heraf i den ærede Rigsdagsmands eget Foredrag. Han sagde nemlig udtrykkeligt, at Rigsraadet, hvis der blev anlagt Rigsretsaction, kunde slyde Sagen fra sig, fordi der var reist Tvivl om dets Lovlighed eller Ulovlighed, indtil